

Jekkabaara

World Vision

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

a ba bɔ kalo o kalo

Jamana baarada la BP: 2043 Bamako (Mali)

Netaa ni yiriwa ntuloma ye sanga ni waati bee kunnafoniko juman ye

ne 6nan

Dantigélikan

Ko mugudun te barafø sa, nk'o k'a sərə a neginji b'i kerefe de. Nà y'i saran i be kən k'o min a kan, kà baga ɔərəben. Nəntə, ni neginji t'i bolokoro, mugudun be maa jine bara yere ko.

Kɔ « te ko sa ». Nka ko be ko tipe dəre. An be waati min na i ko sisan, an ka sigidaw kənə danbekow, n'o y'u ladalakow ye, o caman kelen be bilankofekow ye, k'an saman ko kurañ nəfə. Jləgonbonya taasira y'ò kumbaba dəye an ka gaw kənə. Fələ, gaden bee lajelen tun jelen don tegekominen kelen de la. Awa, o tun be ke ka fɔ njəgən kə de kərə kunda. Nka, bi, ko were be senna o matarañali la. A kelen be « bee n'i tegekofen » ye ga caman kənə bi. O de kanma, tinw be ka taa bannisira kan yərə caman na bi bi in na. Awa, njəgənkanu wa ?...

O kerebete ! Ni maa o maa ye turunin di ka bɔ i kun i dənnən don ni min ye, i be ke dənbagalafili ye dere ! Maa o maa mana fili i yere ma, i tena ke maa were ye cogo si la. O laban ye danbentanya ye dijje sosigi kənə. An ka ke an yere ye, ka sərə an ma maa werefen juman ke an tana ye; o de kafisa. Ala ka sigi diya an bolo sigidaw kənə, ka bonya to kərə kunda ani ka tanga to sigi kunda.

Tumani Yalam Sidibe

Mali dugukoloseneko geløyaw

ne 3nan

An ka denmisənw ladon

(tigeda 2nan)

ne 2nan

**Ka bɔ Galakan
Nɔtibugu** ne 5 nan

**Sunba
ka maana** ne 12 nan

"Kalan be məgə sən hakili la, nka kunnafoni be məgə bɔ kumpān na" Yərə Ulen Sidibe

An ka denmisenw ladon (2)

Hamidu Konate

Boko temenen kōnō, n da sera denmisenw ladonni nafaw nā laji-niw ma aw ye. Nin yōrō in na, n bē taa jē nō tolase-jemukan ye ka da masala nafa yere kan. Denmisenw de ye an bōnaw ye, minnu b'a n jōyōrō fa an ka dijēkōnōbō kuncelen kō. O kanma, an ka kan kān seko bē ke walasa ka ladamu di olu ma, min b'a to u bē ke sini maa bērērēw sere kōnō, minnu b'a jē u yere ye ani kā jē sigida ye. An kā to an hakili la ko bi den ladamukcō juman de ye sini maak-ōrōba jōda – jumantigi ye sigida kōnō. Nka, den ladonni na, ladamu t'a bē ye, hali ni jōda belebele b'a bolo. An ka denw bolo don baaraw la. Dugubaw kōnō, o ye « baarakalanw (metiyen) » ye. Nka to godaw kōnō. O ye cike sidēnko juman ani bolomayelema baaraw ko ye, i n'a fō : debendilan ; junu-dilan...

An ka bamankan tigilamaa kumasentigi ḥanaw ka kuma te wa ka bi lawale la : **Ni maa min ye a den ladamu ani ka baara kanu don a la, o b'a to a bē denkeneya ni den ka**

sirinyerela ye sini. O bangebagā masina de bē sa yēledilan kan, barisa a ni jōre te taa labanso.

Nka, den ladamubali ye sini mōnē ye dērē. Ale de t'a jē a fa ye kō to balo la, sanko o faatulen kō. An kā dōn ko den juman fa n'a ba bē dijē fan bēe cogo min, den jugu fana lakaribagaw bē dijē fan bēe ten. Bēe ko den sebe ma ko an den. Nka bēe ko den maafemaa ma ko : karisa den te wa ! Den ladamuko juman de tōnō bē sigida bēe kan. Ale de jēci bē se bēe ma : bolofēn ; kewale ; kumakan siratege la. An ka denw ladon, o dōrōn de bē u sabati an ka jigiya kan.

Cōccō kalo bē senna nin waati in na, n'o ye utikalo ye. Sanji misen nawaati – caman don. A man kan an ka denmisenw to sanji misenw kōrō. O bēna ni sumaya donko jugu ye u farikolo la. Den ka di an ye, a keneman b'a n nisōndiya ! Den ka di an ye, a banabaato b'a n tōrō ! N'an dun ye an janto denmisenw ladonni na, ani k'o ke a kewaati la, denmisenw ka bana bē ke i n'a fō a ka silatunu sigidaw kōnō. N'a dun ma jē ko denmisen min ye bana mine, an kana sigi-ka-mēen ke nō ye ka sōrō an ma se kēneya tigila-maaw ma an dafe. Ka bana kunben jōena, o ye bana baga jaasili ye.

**Hamidu Konate
Jamana baarada jēmaa**

Jantoyerela

Siran te saya sa
Nka yēremakaran
Ani yērekōlōsi,
O bē balowaati kuntaala
janya dērē.
Adamaden ka balo kōnō,
Tijē saba dōrōnpe :
Kā bange ; ka balo ; ani ka
sa.
Kow taabolo fē
Nin ko saba kelen kelen bē
k'u jēma.
Ni ko ma don ko la
Bange ni balo bē k'a jēma
kuntaalajan kōnō ;
Awa, saya fana bē k'a
jēma,
Barisa si kuntaalajan
Be farikolo lafu
Jantoyerela kōrō cogo ka
ni.
Awa, n hakili bē n yere la,
Hali nō te saya bali
A kōni bē balo diya dērē !
I komi fēn te saya bali,
Nka fēn bē balo diya,
An kō lajini waati bē dērē.

Tumani Yalam Sidibe

Hakilisenekene

Mōgoya te dōwēre ye taasijuru kō. An fōra dōw kō, dōw fana bē fō an kō. Maa si tile te dijē ban.

Nka, maa tile bē dijē ke, i kewale b'i tōgō ke ka dijē bērēben i ka adamadenya ma.

Tumani Yalam Sidibe

Mali dugukolo seneko gelyaw

yé lakoliden körö ye min sigilen don Farakö dugu kōnō bi. I n'a fō n faw ni n baw ani n köröw, n fana ka dijenatige bennen be dugukolo ciké de ma. N be jō sene, ani kaba ni tiga. Fen min ye malosene ye, n b'o dafé fələ, nka n ma n sendonyorō sōrō a la, ka da ko caman kan, i n'a fō dugukolo labaarali sariyaw. Nān ye jatemine ke, an b'a ye ko Mali cikela kun be doni girin caman jukörö. Hali bi, dabani kurun tigilamaaw de ka ca. O bōlen kō yen, n'a bōra kōri ni malo la, hakilatige jōnjōn te cikela si bolo a ka cikefenw feereli la mōnebōda la. Awa, cikela ka ko bēe be samijé sanji nacogoya de bolo anw bara yan. Ni san min ji nama ka labəli ke, o san be diya cikelaw bolo barisa an ye senefen minnu don dugt̄ rō, olu be wuli ko juman. Ni ji dun kera desefen ye, o ye bōlawu ye an bēe bolo. O b'a jira ko Mali cikelaw ka sōrō fanba du-lonnen don san diya n'a goya de la sanjiko siratege la. Mali dun ye seneke jamana lakodōnnen de ye. O kanma an ka seneke jēmaaw ka kan ka feere nini min be a to cikela fanba be ke minen girintigiw ye Mali fan bēe fe. U ka wale ke min b'a to Mali cikela fanba ka baarakemenen ka ke tarakiteriw ni cikeminen moterimafen werew ye : motopōnpuw, eresi jē jumanw, dugukolo jateminefen barikamaw. Tine don, sanji ye koba ye seneko taabolo bēe la. Nka dugukolo juman labaara cogoyaw te taa senekebaaradaw kō dere. Olu tun be an bara yan ka caya. N kan be OACV ni Odi-ki waatiw ma. Nōnt̄, an be waati min na i ko sisān, cikeyorō caman faantanyalen be dere. Ni malosene lakodōnnen te minnu kōnō a jēma ni tiga ye an ka balo kolo girin də

Ni cikela be deme, a ka gelen a ka dese, barisa dugukclo te maa janfa !

ye, ale ka sōrōko te ten i n'a fō a tun be cogo min na Operasōn arasidi tile la. N'i yé jatemine ke, i be t'a sōrō ko hali denmisēn w ka tungafetaa o ye fen ye min barikalen don haali tigasenedaga köröbaw de kōnō. Ni senefen sōrō te labəli ke, fīnēbōnsenkōrō be ke sutara birifini yé nafoloko gelyaw jēkōrō dere. O kanma, ne fē, ni Mali jēmaaw be ko o ko ke faantanya gelyaw

kunbenni na, u ka kōn ka feere jini sōrōdaw sicayali la sigidaw kōnō. N be Jekabaara sebenjēkulu maaw bēe fo. N ka foli be se Jamana bārada maaw bēe ma, a jēmaaba Hamidu Konate an'a baarakela tōw bēe. N be Segu Ofisi-iri baarakelaw bēe fo. N be Jekabaara kalanbagaw bēe fo.

Burulayi Kulibali

Cikela ka bō Farakö, Segu mara la

Balikukan tariku

(bōkō filan)

Hakilijigin nafama hukumu kōnō, bōkō fōlə la, balikukan nacogo jamana kōnō, o fōra aw ye. Nin bōkō filan na, an be don kalan kēcogow la aw ye.

Kalan in yere lajini ye, k'a laje kuutilenna kōnō, n'a y'a sōrō bali-kuw be se ka dōnni matarafa u ka kan na, min be se k'a sababuya yelema ka don u ka wale köröw la, walasa dugu ka sabati, dugu ka jirriwa ni baara boloda kuraw ye, i n'a fō : sene boloyelemani, saniyalı,

kenyali ani wale wərew (minnu be na walawalan an ka bōko nataw la).

Sani n ka janfa kuma kōnō a ka dōn, bawo, a ka kan ka fō, k'o bali-ku minnu be kalan, olu tun ye mōgaw ye, minnu be s'u yere körö cogoya dō la. O la, a ka dōn, ko balikukan ye taasira ye, taasira min be ke sababu ye, k'an ka tigaw n'an ka sumanw sene cogoyaw yelema, walasa, sōrō ni dunkafa ka

A tō be jē 4 nan kan

jε 3 nan tə

yiriwa fan bee, ani ka senekelaw fana lafiya u ka fələ-fələ baarakē cogoyaw la.

Jateminē na, kalo saba kōnō ka taa kalo wōrō kōnō, ni balikuw kālanna ka se kalanje ni sēbenni ani jate la, u na se ka baara damadōw matarafa, k'ū to u sigiyorōw la. Nka, san kelen kōnō ka se san fila ma, u na se ka baara caman kē kosebe.

Aw k'a dōn, ko, nin hakilinaw tara kabini san 1972, balikukalan dontuma jamana kōnō.

O san na, tiga ni sumansene baarada demebagaw y'a fō nēmōgōw ye, k'ū ka kalanso kēmē duuru dayele fələ. Baara nana kē, jateminē la, san damadō, sēgesegeli kōnō, a yera kō faamuya kera. O sababu la, a jinina ka kalanso kēmē seegin dayele k'a fara fələ taw kan. O waati kelenw kōnō, dēgōkun tun be tila. Tile fila tun sugandira baarakalan kanma. O kewale kera sababu ye senekelaw ka baara damadōw kēcogo faamuya joona, k'a sōrō u ka kalan ma janfa kosebe : (sari-lasene – misalisene walasa bulukulicogo, dannicogo ani kōrōsiyenco go ka dōn teliya la senekelaw fe).

Baara o baara, f'a ka sōrō baaraminen dafalen don, k'ū fara nēgōn kan, walasa, baara ka jē, a ka taa jē. O hukumu kōnō, tiga ni sumansene baarada tun be kalanminenw di fu kalansow ma.

Kalanminen ditaw :

- walamba 1
- kaye ni biki
- lakere (fasasu)
- eregili (cilan)
- lanpan (duuru de bē di kalanso kelen o kelen ma).
- Gafew (kalanje-jate).

O waati la, sinsin ma kē kosebe kalanso jōli kan, nka, a mana diya

Kalan si kebaga jumnu sōrōbaga te bōne

dugu min ye, o bā ka kalanso jō. Kalan dow tun be kē jirisumaw kōrō, kalanso dōw tun be kē ni kaarabolo ye, kalan dōw tun be kē dugutigi ka bulon kōnō.

Gafe fələw tun ka dēgō, a sēbennē b'u kan : bigasene (san fələ – san filanan). O gafew, tijetijē na, u tē jē fa, k'a da u kēcogo kan, nka, u ye senekelaw demē kosebe foro baarakēcogow la.

Komi tiga ni sumansene baarada tun be senekelaw kalan tiga ni sumanko matarafali la, baarada werew fana bē yen, minnu be senekela werew kalan kōri ani sira kōjew la. Olu be wele ; kōrisene, sirasene baaradaw. Olu fana ka gafew dilalen bē, i n'a fō, tiga ni sumansene baarada be cogo min na. Nin gafe suguya saba bee dilalen don serewusida kelen de fe, min tōgō ko : Kanko dōnniso (Denafila)

Gafe ninnu taalen jēfē, u kū-rayara, k'ū bōnja ka sōrō ka sēben u kan : kalanje ni sēbenni jate.

Min ye kalan waatiw ye kalanso kōnō, ben kera a kan fələ, kalan ka kē wuladanninw ani wulatilejanw fe. O hakili talen ma janfa kosebe, bawo, senekelaw yēre y'a jira k'a fō, k'a sēgen ka bon u bolo ka dā kan,

waati talen be dō bō u ka baara waatiw la, a be sōn ka fijē don u ka sōrō la, wa, u t'u sēgennafiyēbō kosebe. O kera sababu ye ka kalan yoboyaba fan caman na ; O kibaruya sera nēmōgōw ma, zafukunti-giw fe, walasa u k'a dōn ko geleya donna kalanko la. Zafukuntigi de ye balikukalan karamōgō ye tiga ni sumansene baarada ka kalan kōjew bee be min ka bolo kan.

Sigi nana kē nēmōgōw fe walasa ka jateminē ke nin kibaruya kan. Ben kura kera kalankewaatiw la, min ye ka kalan kē sufe ni surafana dumuna. Jininkali nana kē dū-gumōgōw fe. Sōn kera o ma dugu caman na, bawo, sariya min dōn, jate la, a ka fisa. Lanpan dili kalan-sow ma, o sababu bōra yen de.

An ka jatew la, tiga ni sumansene baarada hukumu kōnō, balikulanden mana kalo saba kē, ka se kalo wōrō ma, o kalanden be faamuya sōrō. A mana san kelen kē ka don san filanan na, an b'o wele : kalanden jolen. O kōrō ko, o kalanden jolen ka kan ka se baara bee la, bawo, sēgesegeli minnu kera, olu y'a jira k'a ka kalanje ka jī, a ka sēbenni be faamuya, a be se jate si-giyorōma naani bee la, a jē fana

je 4nan tɔ

na.

Nin b'a jira fō ko balikukalan faamuyali ka teli, bawo, n'a w y'a jatemine, san fila kōnō, senekele be se ka baara caman ke, k'a yere tangga kunfinya wali sēbendōnbaliya ma.

O waati fana la, serewusiida tun b'a to, kalanden faamuyalenw k'u gere sannifefre-jekuluw la, walasa k'u yere laje n'u ka dōnta b'u nimisi-wasa.

Mōgō min ni kalo damadō b'a tigi wasa, a ka se ka fen caman ke, baara hukumu kōnō, kālan sababu la, o ka kan ka jira ko, balikukalan, siga si t'a la, fen don, fen min ni sinsin ka kan, bawo, a nafa be senekelaw kan, nka, a kunkorōta be a jutigebaw la, minnu ye jeməgəw ye.

A tō be bōko nataw kōnō.

**Mahamani Mayiga
Zafukuntigi (Badenkō)
Kita mara la.**

Nin tariku kumana kosebe bali-kukalan taabolo kan tiga ni sumansene baarada de kōnō. Ka taa je, aw bēna baarada werew ta tariku fana kalan (CMDT).

Anw fana ni enterineti, taa je be senna dere !

Ne Foroba dunbuya ye cikela ye ka bō sotigila Buguni, welesebugu. Sotigila Buguni ye Guwanjan dugu sigijōgondugu dō ye, jago dugu kere fe. Anw bōra balikukalanku nunma ka bi san 1985 waatiw la, ka da kalanko in taabolo juman kan guwanjankaw bolo. O waati y'a sōrō u ka balikukalan-karamēgō fana de tun ye dugu alimami ye. Zafukuntigi min tun si-gilen be welesebugu ətuwale

sekiteri la, o tun ye Tumani Yalam Sidibe ye. Ale yere de ye Jekabaara kunnafonisēben sēbenjekulu n'a labolikuntigi ye bi.

Ne be Jekabaara kalan ka bi waati jan, barisu a kōnōko fanba be kōrisēne yiriwali kan ani a sōrō sabatili n'a sankorōtali cikela kan. Anw sotigila Bugunikaw sigilen don kōrisēne de kan, ətuwale ka sirafe. O kanma, fen o fen be kuma kōrisēne kan, o te se ka ke bolokōfēfen ye anw bolo. An ye a

ladōnniya an ka aderesi la. O file nin ye : Galakan Nōtibugu « Denmisēnwa kōtaa » koperatifu.

**Sedujan Kulibali
Ka bō Galakan-Nōtiguuhu
Cemana komini (Bila kafo)**

Jaabi

An balimake Sedujan Kulibali, i ni ce i ka bataki sēbenko juman in na. A ye Jekabaara sēbenjekulu nisōndiyā kosebe ka dā kōnōko kan. Fen min ye Jekabaara san kelen sōrōlī bakuranbasan ye, o bēben maa kelen dōrōme 300 de ma, n'a y'a sōrō aw ka maa bē. Bamaō yan a be bila min ka bolo kan o kā lase aw ma. Nōnté, a laseli c w ma fo Galakan-Nōtibugu, o fana musakanin be da wari kan. Fen min ye aw kā koperatifu « Denmisēnwa kōtaa » ni Jekabaara kunnafonisēben ka baarakējōgonya ye, o te ko gelen ye. Aw bē se ka maa hake dō (10...) don bakurunbasan na san kelen kanma, walima aw bē Jekabaara kunnafonisēben feereyōrō dō dayelen aw bara ja-mana baarada ka yamaruya sōrōlē kō aw fe. O bē bā to an be dengeneyā sōrō a kan ko Jekabaara be kalan kosebe Galakan-Nōtibugu.

Bōkō nataw kōnō ani ka da aw ka bataki citaw lahala kan an ma, an be taa je ni aw ni Jekabaara ka jējōgonya keli sababu tōw ye. O be aw nafa, o be maa tōw nafa, minnu ka lajini ye nin jōgōnaw ye.

Tumani Yalam Sidibe

An be Jekabaara kunnafonisēben

kalan jekabaara ka kosafēbōkōw kōnō, ko dijē kunnafoni laseda bulondaba dayelenen be anw cikelaw fana kanma sa, n'o ye enterineti ye. O ye alataanukoba ye dere, k'a nw fana be se ka dijē kunnafoni sōrō an ferēma, k'o kalan, k'o faamu ani ka baara ke n'o ye ka sōrō an ma bō an nō na. O ye ko dimanba ye dere. Ne be min jini jekabaara sēbenjekulu fe sa, o de ye feere jinini ye walasa bōko

A tō be je 6 nan tō

Netaa ni yiriwa

Enterineti : sanga ni waati bee kunnaфони коñуман

Bakari Sangare

Hadamaden ka baara keta bee ye nafasorésira ye. Nka, ñø be ñøbugu, takan de b'a la. Senekefen, baganmara ni monifénw bee ye makonéfenw de ye. A baara kebagaw b'u són cogo min na u ka sigidaw kóñó, dugubaw ni dugu misenw kóñó. Møgø werew fana b'u tanni-fila-fili la, o fen ninnu dabalikoñuman na. O b'a jirako sørøw nørølen be ñøgøn na. Kóñrisenénaw, ni izinitigw, ni finidilanyørø tugulen be ñøgøn na cogo min na, o cogo kelen fana na, izini døw fana mako be an ka baarafénw la. Fo bee ka bø ñøgøn kalama. Fo bee k'a døn fen min be sørø yørø min na, jøn be mun fen san. O te latige kunnafonidi kó. An be don min na i ko bi, dijne maralen don. Ganselikela n'a taman walima tabalen b'a

berema yørøw de lasørø ; nka aw mako bee yørø fen o fen ye, u t'o lasørø. O ye kunnafoni jensensira kuraw wajibya an kan. Famako tø ye, ferebagatøko tø ye. Yiriwa ni netaa sintini ye baara kecogo juñuman ye, nka n'a ma lakodøn, a laban be ke gansan ye. Mun be sørø yørø jumen ? Jøn mako be mun na ? Walasa togoda møgøw ka ketaw kunnafoni ka se a jinibagaw ma, Jekabaara ye minen sabatilenba ye bi. Bi, bawo a kununama tun te enterineti kan. An be don min na i ko bi, dijne bee be Jekabaara lasørø o sira fe. O tuma, dø ka kan ka fara togodalamøgøw nata kan. U ka kan ka dø fara u ka baara ketaw kan, k'a baara kebolow falen bawo u ni dijne mumé be se ka baara ke ñøgøn fe jiridenko, nakø kóñofénw ni sumanko ta fan na. O temenen kó, u be se k'u ka sekø ni dønko kofø dijne maa ye.

An be don min na i ko bi, sannifeere suguya bee be latige enterineti fe. Kunnaфони јøyørø bonya kosøn yiriwa ni netaa jinini na, wajibi don bee k'a yere bø dogon la ni kunnafoni sabatilen jensenni ye a ka baara keta kan. N'o kera, baara ñøgøn w be sørø, sannifeere sira surun be sørø. Nka, an kana jinna cogo si la ko yiriwa ni netaa ye jamako de ye.

Bakari Sangare

Je 5 nan to

o boko kóñó, an ka dijne kunnafoni sebenjew fana sørø k'o kalan, i n'a fø kóñeyá kóñé ; farikoloñenajekéñé...

Ko si sabuntan te. Anw ka Enterinetiko waleyara baarada

min ka wulikajø fe, o ye UNESIKO (UNESCO) YE ; Ala ka jøñøgønya o sabati dere. Fen kelen min jøre be ne na, o ye kobaw labancogo cegugu ye malí kóñó. Baara o baara, n'o daminená dunuw ni balakanw gintan kóñó anw bara yan, a ka c'a la o be kuncé mankutunta-

nya kan, ka maaw jine a kó. Ala ka anw ka Enterinetiko kisi o ma dere. N be jekabaara kalanbagaw bee fo.

Foroba Dunbuya
Ka bø Sotigila Buguni
Welesebugu (kati mara)
Mali jamana.

Məgəya banaw

Adamandenw ka bana sərətaw, bana sidonnenw bəe la, kelen bə yen min dimi ka bon haali. O ye məgəya bana ye. Nà bə ce kan, a bə v.ele ko : ceyadesebana, ni tubabuw k'o ma ko « Empisansi-sékisiyeli ». N'a dun bə muso kan, a bə wele ko : mu-soya-goyabana, ni tubabuw k'o a ma ko : « Firizidite ». Nin təgə filabəe ye bana kelen de ko ye.

Nk'a təgə yeləmani bə ke ka da maa ce-ni-musoya de lahala kan, a bə min na.

I – Məgəya bana sababu :

Məgəya bana yē bana ye, min juba bə sərə hakili siratge la, hali ni denmisén (cema) ka denmisén ya bana dəw bə se k'a kofə o ka maaya waati la. O banaw rō kolo girin ye negeñebilenke ye. Fen min ye mu-somanin ka musoya lafukow jujən ye, siginegækərə kəko jugu bə se k'o kofə. Kögəmafənw deseli farikolo la, o fana ye sababu ye ce ni muso ka funankeya waati negentanya sankorətali la. O ko faamuyako jugu bə ce caman girin ka da sogo jeninen kan. O te ko labilata ye, barisa sogo, sanko a jeninen, jøyərə ka bon adamaden farikolo seme donni na.

Nka, an k'a dən fana ko farikolo bəe nà lahine balofən don. Ni sogo b'u dəw lahine, məni kögəma mabennen fana de minni dawaatiw la, o bə a caman yanga sankorəta. Awa, fura jənjənw fana bə yen tubabufura ani farafinfurako la, minnu bə mako ne haali məgəya banaw baasili la.

II – Məgəya banaw furakeli

I n'a fə an ye a fə jemukan daminé na cogo min, hakili nasira jøyərə ka bon haali məgəya bana sinsinni na. Ce, walima muso,

mana tigeyərə sərə a yere la dərən ko dəse b'a kan, n'a ma wulikajə ke joona, o bə ke a ka dilankantigenyerela sababu ye. Awa, siŋəgənw fana k'a dən k'olu de ye jəgən fura fələw ye. Muso k'a dən kale ka hakilisigi walew an'a ka hakilisigi kumaw b'a furuke ja laku-rayya dilan kan, ani k'a deme ka danna kura sərə a yere la, min b'a labaara a neema. Nka, muso mana a ka ketaw ke Nagarilabəkumaw ani dimi walew ye dilan kan, o bə jəgərə de fara ce ka tigenyerela hakilina kan sa. Awa, o ye bana sankorətato ye !

Fen min ye musoya goyabana fana ye, muso furuke de ka kan ka ke a muso bilasirabaga ye a neema. Ale de ka kan k'a muso faamu. A k'a muso hakili sigi.

Fura caman bə bana in na lada kunda ani dəgətərə kunda. A kafisa, an kana maloya ni an ka bana ye, fo ka dəse ka t'an kunfə an ka kənəya tigilamaaw ye. Nka, halibi, an k'a to an hakili la, ko məgəya bana fura lakika fələ berebere ye a tigila maa ladoncogo de ye a soməgə surun fe.

Pereperelatige

Nin yərə in na, an kumanda desesira dərənpe de kan. Nka, gəleyakó wərew bə yen, i n'a fə maaya kumbaya, a janya walima a barika hake, dəsekə siratge la. Nin-nu bəe ye bana gelenw ye. Nka fura bə u bəe la furakəbaga faamuyalen bolo. O kanma, an kana u ke maloyafenw ye. An k'u jate bana furaketaw ye, i n'a fə sumaya ; sayi ; səgəsəgə... An k'a dən ko banaw sicaya de yə to dəgətərəw ka dənni-siraw ka ca. An ka se ni bana bəe ye a dənbaga jənjən ma. An ka kunfi-

nya kunda, an bə fura caman künfəsənni baasiba ye ka da kün saba kan :

Kun fələ : e min bə a san ani i bə a san maa min kun, aw si te foyi dən bana nasira la. O tena ke fen were ye farikolo ma « pəsanı » jumumanba kə.

Kun filanan : Məgəya bana min bə i la, yali i bə o sərəkun dən wa ? N'i dun t'o dən ka furakeli daminé o la fələ, i ka furakeli təasira bəe bə ke « yəremagan gansan de ye fu kan ! » Misali surun na, an nagakörə, kunkolodimi gansan fura ye dimi fura lakodənnennw ye bəe fe, i n'a fə asiprini. Nka, ni kənəja de bə kunkolodimi sababuya, a ka gelen asiprini ka jøyərə sərə o kan ka sərə feere ma sərə kənəja la de. O de kanma, a kera fura siya fen o fen dibaga ye : nburenke diili ; gannifin ; wiagara ; taafø ;... dəgətərə wali-ma furabəla ka baara fələ ka kan ka ke bana sababu jənjənw de jini-ni ye fələ k'u faamu haali. N'o kera, a bə a ka furabə daminé sababu furakeli la fələ, ka baara kuncə məgəya bana yere furakeli kan. An k'a dən ko hali yere jagali (masiritibassən) kewaati kuntaala jan adamaden ka dijenatige kənə, o bə se ka don də məgəyabana sabubya. Kannabaganin fana ye bana ye min furakəko jugu bə se ka na ni məgəya bana ye. O kanma, an kana a ko ke künfəbana furakətaw ye. An ka se an ka sigidaw kənəya tigilamaaw ma, k'a n kunfə olu ye. N'o kera, olu ka wulikajə bə mako ne an ye. Nk'an bə segin a kan k'a fə ko : banabaatə minəcogo jøyərəba de bə məgəya bana ka kətaa n'a ka taajən na !

Fen min ye kun sabanan ye, o ye furuñəgənw ka jəgəndəmə kəbaliya ye. An ka jəgən hakilisigi. O bə danyerela sabati.

Tumani Yalam Sidibe

Bolifensiraw dantige-sariya-sében

Jumadon, san 2005 Zuwenkalo tile 1, Mali depitew ye u ka sénkan di sariya də tali kan, min bə jésin bolifensiraw dansigili kan an ka jamana kənə. O kanma, bolifen siraw dansigira lahala naani kənə : Buru togola sirabaw ; maraw (erezənw) təgəla sirabaw ; sigidaw təgəla sirabaw, ani kominiw təgəla sarabaw. An ka depitew ye sariya in k'ù sənko ye, barisa a bə a to an ka jamana bə a yere kejne dijne jamana təw taabolo ma bolifensirako la. A bə ke sababu ye fana an ka hakililatige sərə an ka bolifensiraw ladonni siratge kan.

Jatedaw

Sariya kura in ye jateda minnu di an ka bolifensirako la, olu file ninnu ye

Fəlo Burutaw (jamana təgəlataw) :

Buru-bolifensira hake 20 de tun bə yen.

Sisan o hake bə 44 na. O janya hake bə taa kilomèt 14102 la.

2. Maraw təgəlasiraw :

Maraw təgəla-bolifensiraw hake 33 de tun bə yen. Sisan o hake bə 40 na. O janya hake bə taa kilomèt 7052 la.

3. Sigidaw təgəlasiraw :

O hake tun ye « gərenpu » jatehake 28 ye. Sisan o bə « gərenpu » jatehake 836 la. O janya hake ye kilomèt 28962 ye.

4. Kominiw təgəla-bolifensiraw :

O fen tun te yen fəlo. Nka, sisan o siraba suguyaw hake 3701 de bə an ka jamana kənə. O janya bə taa kilomèt 3894 na.

Depitew ka sariya lateménen in bə a pereperatige ko buru təgəla-bolifensiraw dilanni n'u ladonni ye jamana de ka ketaw ye ; maraw ka

ketaw y'u təgəlataw ye ; kominiw fana bə u mako don u təgəla bolifensiraw dilanni n'u ladonni na.

An bə waati min na sisan, sərə te komini bolo u bə se k'ù təgəla bolifensiraw dilan ani k'ù ladon ni sərə min ye. O de kanma, Mali depitew ka sariya tali senfe, kominiw təgəla-bolifensiraw bə ke Mali jamana bolifensiraw labaara seri-wusidaw doni ye. O seriwsidaw b'u jo ni sigidaw fana taw kunkanko ye.

Nin sariya min talen file an ka depitebulon fe bolifensiraw lahala kan, an bə se k'a fə k'o nana a waati la. Jemufanga sinsinda bele-bele də ye jamana kənə maaw kulu kelen kelen bəe ka keta n'a ka hakew de pereperatigeli ye. O bəe kəfə fana, dijne jamanaw bə ka don nəgənna ka t'a fe. O kanma, a wajibelen don an kan an ka jamana kənəkow lahala ka tali ke dijne kənətaw kan. An yere bara yan, desantaralizasənko bə senna ka bi waati jan. Desantaralizasən dun bə jamana kənəfen bəe de bila tigiya də bolo kan, hali ni jamana n'a ka nətaabaaradaw ka dəmə te kətiké

desetuma na. An bə waati min na i ko sisan, kominiw bəe b'u ka siraba la dontaw dən ; sigidaw bəe b'u taw dən, maraw bəe b'u taw dən ; jamana yere bə taw dən.

An ye nin sében in hakilina bə « les Echos » kunnafonisəben bəko 2528 nan kənə, jənəgən

Denisi kənə ka lase kənə.

Labenbag : Tumani Yalam Sidibe

Afriki musow ni səli

San 2005 zuluyekalo teménen tile 31 kəra selibadon ye Afriki muso-jəkuluw bolo, min donna u ka ladala-gintan sigida 3 nan kənə. An k'o ma ko « Panafirikəni ». Mu sow ni ko dərə !

Jamana kənəkow

Muso-tingelentigiw ta ka jənabə gansan

D epitew ka jənənlajəba teménen senfe, min kəra faso bulonba kənə, san 2005 Mekalo fə Zuluyekalo la, baara caman kəra. Faso mali təgəlaminisi-riw welera k'ù jininka jamana-denw kunkanko gelənw la ; awa faso Mali kənəkow taabolo waleyali sariya kura tataw fana segesegera depitew fe. O sariya belebele də kəra sariya ye an ka kəneyako minisiri ye min bila depitew jəkərə u

ka sénkan jinini kanma. O ye sariya ye min bə tali ke muso tingelentigiw lajiginni baaraw keli la u yəremasərə kanma gansan.

« Sezariyeni » ye dəgətərəbaara taabolo ye min jésinnen bə muso-tingelentigiw lajiginni ma, kənə fara walima kənə dogi-dogi, walima wale were kadara kənə. O ye wale ye min bə muso nin kisi ani ka

A tə bə jə 9 nan kan

ne 8 nan to

den kisi. An bee dun b'a d'en ko fari farali ka dayelen, walasa ka taa baara ke fari yero do keno, n'an k'o ma ko « operason », o te taa musaka caman ko : d'ogotoro ka baara sara ; faramasin furaw sanni : operason keminew sanni ... O ye wariba hake ye min ka « s'oreteliya la » ka gelan maa caman ma. O kanma dimibaato caman mako be sa sanni d'ogotoro ka se a ma. O ka jugu muso-tingelentigi yere de ma haali. « Den b'a fe ka bo, boda te ; muso keno b'a dimi fo dimi jugu ; ni feere ma soro joona, ko bee be tine d're ! Sariya kura in ye noga yaba don ko la. Muso si te « Sezariyeni » (lajigni keno farada fe) musaka sara tugun. O be ke d'ogotorow fe gansan, hali ni muso somogew koni kunko

ye faramasin furaw sanni ye ! Taarekoba dere, mali jamana keno « Sezariyeni » ye gansan ye d'ogotoroso kunda bee !

Koro jumen be minisiri darojininkali la ?

San o san, jamana keno minisiri bee wajibiyalen don ka jo depitew nekoro walasa ka kuma a ka baara taabolo kan jamanadenw ye. O ye demokarasi (jemufanga) josen belebele do ye. A b'a to maa si te faso yiwiwa-baara ke kunfe baara ye, ko e ye minisiri ye. I ka sariya tataw ni ka kewalew bee be feesefees jamanadenw togoleda cedenw fe, n'o ye u ka depite sugandilenw ye. Aw a segesegeli taasira bee be teme jamanadenw kunnafonisirabaw fe : arajo ni televison.

Minisiriw ka joli kene kan depi-

tew nekoro, o be a to minisiri ka fasodenw bee bo kunpan na a ka baara taabolo kan. Jinan, bee ye kalan-ko minisiri, Seko ni donko minisiri ; Farikolojenaje minisiri ; sariyasow minisiri ... bee lajelen jininkato ye depitew fe, ka jesin u ka baaraw temesira ma jamana keno hakilisigi kadara keno. A be ko kelen min dankenemaya, o de ye nin ye : Minisiriw, depitew ; forobabaarakelaw... ninnu bee bora fasojamana de la. Awu u sigikun ye fasojamana de ka bongola n'a ka hakilatige jinini ye. N'u y'e ke, fasojamana b'u lakodan ; n'u dun m'o ke, u b'u kebaliya ne fo fasojamana ye, fasojamana ka cedenw nekoro, faso bulonba keno. O te ko bee tigeda ye wa !

Tumani Yalam Sidibe
Jekabaara seben nekulu kuntigi

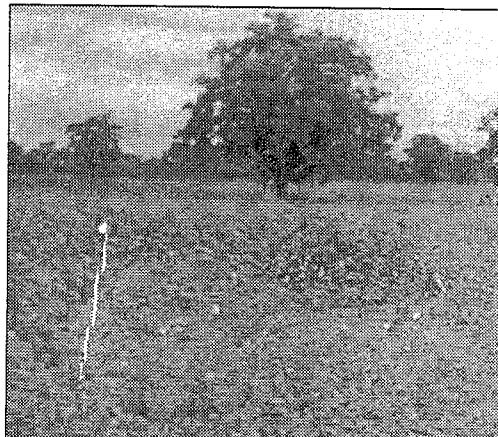
Bataki, ka bo Burama Keyita yero

Nbe Jekabaara barakelaw na kalandagaw bee fo. Ne ye kalanden ye an ka kalansoba la min be wele ko « FLASH » (Filiaci). N b'a kalandon sabanan na, sekison (kulu) larabukan kelennabila.

Ka bi lawale, fo bi, a donnen don ko ni falenfen te, adamaden te balo. Ka masoro, sanni Ala ka adamaden da, a ye falenfenw folo de da. Ola, falenfenw folo konna adamaden ne dugukolo kan sigi la. N be deli ka aw ka kunnafonisiben kalan minnu kumana cikela cema n'a musoma kibaruya kan.

Kibaruya olu be ke sababu ye ka dusu don kunnafonisiben kalanbaa keno.

I n'a fo aw ye Karamogo Danbeli kibaruya min di, ka bo Leleni Fata, kunnafonisiben boke 235 nan keno, 2005 san mekalo la, furajne 3

Cikela ni kunnafoniko juman ka kan
nan, ka ta bila ne 4 nan na. Ani, aw ye kunnafoni do di banankuseneko kan, Jekabaara boke 229 nan. O kanma, ne b'a jini kunnafonisiben ne maayaso fe, n'a te ke baasi ye, a ka gere seneketa janaw la k'u jininkia sene taabolow la, u kunkun na nejen, ka bi mogeo be sene keli miirina ta, fen folo min b'a ko la, ni senekela ka kan k'o ke : k'a ta dugukolo juman jinini na (a su-

guya ; a jimaya n'a jintanya), senefen suguya min be son waati min na, a senecogo ; a labaaracogo ; noga suguya min ka kan ka k'a la ani a hake min ka kan ka ke tari kelen na, a danni n'a kanni cewaati hake (kalo hake ; tile hake). Furance min ka kan ka don senefenw ni negeon ce danni na ; sumansi suguyaw n'a cogoyaw ani a hake min ka kan ka ke tari la. Aw be nakoko fana kunnafoniw jini k'o kibaruya di. Ni gafe do sebennen don nin kunnafoniw kan, aw be se k'olu do togo fo an ye wa ? N be Jekabaara ne maayaso fo. N be barikabilo ke ka t'a baarakelaw na kalanbagaw bee ma.

Burama Keyita
Bamako-Kura-bolibana
Sunjata Keyita togo
Bolon-Donda nimoro 257
Bamako (Mali)

Pure dugu

Urë ye dugu ye min sigilen bë San dugu ni këjekë ce. Kilometere 12 njögën de bë a ni San dugu ce. Pure ye bamanandugu ye, min sigibaaw ye kulibaliw ye danbëbolo bë a ni wolofanaso, ani Bugudala ani Tëntëna duguw ni njögën ce. Pure ye magankedugu ye. O de kanma, kabi operasön arasidi ka waati la, ka se CMDT ka waati ma bi, Purekaw ye walikajø ke jetaabaaraw waleyali nöfe. Awa, u ye u jeniyorø fin a caman na. O dø ye balikukalan ye min lasera Pure san 1978 waatiw la ka da o waati cemisenkuntigi ka wulikajø kan, n'o ye Burama kulibali ye. Nin yorø in na, an be foli ni walejumandøn ke ka jësin o waati sefu de zafu ma operasön arasidi la, n'o ye Tumani Yalam Sidibe ye. Ale min m'a n ka ko ke bilanköfeko ye. O balikukalan sinsinna an bara yan karamögø joolenw fe, i n'a fo Alu ko te Kulibili ani Bala Musa Kulibili. Balikukalan o yere kera sababu ye ka misidögötöröya ladon an bara yan, min taajë be sennq halibi.

N file ka kuma waati min kan, o ye a sörø ce janaaw caman fana bë an ka duguw këno, minnu tun ka lajnini fanba ye u jøyorø fali ye sigidaw ka bënögölásiraw bëli ye. Sisoro ni Burama Kulibili ani Mawa Kulibili b'olu la ka bë Tëntëna, ani Madu jan Kulibili ka bë wolofanaso. Bugudala, ce kelen tun bë yen fana, hali ni karamögø tun te, a këni fana ye a sekø damajira ke jetaabaaraw waleyali nögoyali la sigidaw këno, moniterew dafe. N kan be Këke kulibili de ma. A fana ni foli ka kan.

Pure ye senekedugu ye. Tiga ni kaba ; n'o ani kumafenw ni jirifo-

Pure ye baarakeduguba ye. A cew n'a musow bëe ko sene.

row bë da la an bara yan haali. Purekaw bë këori fana cike a jëma. O de kanma a kera CMDT ka lasigiden-sigiyorø dø ye, kabi san 1983 waatiw la.

Fen min ye kungo nafafenw tönböli ye, purekaw bë situlubø ke a jëma a waati la.

Diineko siratge la, jako jøyorø ka bon haali an ka cëkorobaw bolo. Nka silame diine fana bë ka yangasörø. Kerecendiine maa kelen-kelenw fana bë an bara yan. Minfenko nasira kan, jödulø ani nkunanji, fo ka se dikolen ma, olu minbaaw fana bë sörø Pure n'a laminiduguw këno. Pure ko sebelama bëe kéné kan, cew ni musow bëe ye u jöda fa.

Welekan : Ne bë a jini an ka jëmaaw fe, u ka ko bëe ke walasa ka balikukalan ani baarakalan tòw bëe sigi sen kan ko kura an ka duguw këno. An yere file desantaralizasönko waati min na sisan, paniya juman sörøla cogo o cogo : kunfin ninyorø te teme finikise kelen lahalla kan kabakisëbore këno dëre ! Fen bëe dun ye kalanfen ye adamaden ka dijenatige la. Balikukalan ka

sannayelen waatiw la, i k'a dën ko bëe tun ye pagaliko ye an ka duguw këno : karamögökalan ; kalanso këno kalan ; kalankëminenw dili kalansow ma... fo ka se balikukanforow senefenw lakuruli ma. Aa ! Balikukalan ani baarakalanw këwaatiw tun ye gintankobaw ye an ka sigidaw këno dëre. N te se ka n ka jemukan in kuncé ka sörø n ma foli ke ka jësin san kubeda moniteri körøw n'a kuraw bëe ma. I k'a dën olu jøyorø ka bon haali an ka sigidaw ka jetaabaaraw waleyali la. Ne hakili bë nin na halibi. Ka Samba Tanbura to operasön arasidi sefusékiteriya la San, cikelaw ka lajëba dø kera Sijenso dugu këno. O senfe, a fôra ko Mali jëmaaw bëe ye balikukalan nafa dën an ka duguw ka jetaa la. Kò de kanma, a ko bëna don barika la ka t'a fe. O bë cogo di bi ? Ne dun dalen bë a la ko fen kelenpe min bë se k'an ka taajë sabati, o ye balikukalan de ye dëre.

**Worone Ma olu Kulibili
Pureka, ka bo san dugu këno.**

San 2005 samijne taabolo be maa nisɔndiya

An be waati min na sisan, samijne taabolo ka ni Kolokani kafo kɔnɔ ; k'a ta nosɔnbugu fo jijeni ; ka bɔ ma-santola ka don kakɔlɔw bara Tu-manibugu nà lamini, Zuluyekalo in kɔnɔ sanji nafa ye hake ben haali. San 2005 Zuluyekalo tile 19 don yere sanjiko kera lawasa ye, ka bi selifana, fo ka se su kuntaala jan ma, sanji be senna. Awa, a ye yɔrɔ bee labɔ fana dere. Hali ni samijne daminewaatiw geleýara dɔɔnin, an kɔni hakili be latigesira kan sisan senefenw ka baloko juman siratege la, ka da sisan senefenw ka baloko juman siratege kan, ka da sanji nataw don cogo la dugu rɔ. An be Ala deli a ka samijne tɔ diya ntaman-ntaman. Ka bɔ nosonbugu ka don kolokani, taamaden bee be se k'i to bolifen kɔnɔ ka siradalaforow senefenw wuliko juman kɔlɔsi : tiga ; keninge ; kaba ni sajɔ ani

senefen werew. An dalen be a la, ko ni samijne taara nin cogo la ka se a kuncewaati ma, hali ni jiginew ma fa ka se jibana san kɔrɔw ta kundama ma, u kɔni kɔnɔfenw bɛna maa ja sigi waati jan dunkafako la. Ka fara senefenw kan, an ka aladeli dɔ fana ye kungojiriw nafa cayali ye haali an ye : jiriw ka den ka sikolow ni jiriden tɔw sɔrɔ ka caya, awa didenw fana ka jaga a jɛma ɲunuw kɔnɔ kān sɔn di nɔnɔ ce ni na.

Kolokani kafo ye danbe – kabilia ye. Awa, ka bi lawale la, cefarin faso kanunciw de yera Kolokani, o yere de ye Kolokani nafafen barikama fɔlɔ ye : foyi tɔ to an kān sigida labila maa were ta ye. Hère ni geleýa, an bɔ bee ladon kān to an yere fe. Ni san diyara ka fara o kan dije be diya. Fen min ye ladakow ye, an ka yanga don olu la. An delila kā kalan jekabaara kelen in kɔnɔ : ken yerefe kafisa ke-maa-were-fe sanfe waati

bee. An ka ladalakow : bolikow ; kɔmɔkow ; maribayasa n'a jɔgɔn-naw ka sɔrɔ an bolo tuma bee. Hali n'o t'a n bali ka ladako werew sinsin an bara : ko te ko tijé n'a bee be ke danaya-kan. Anw bamananw b'a fɔ ko « seli bafaga t'a wulufaga sa, barisa sogo bee n'a dumubaga don ». An ka bamanan nataalen kɔrɔ dɔ fana b'a fɔ ko : « kalo bee nafa sirilen don a bonyabaa ka kewale kuntilemma de la ; O kanma, bee b'a ka kalo bonya nà hakilina taabolo ye ».

Kolokani ye ladakafo kɔrɔba ye. O kanma, ka bi lawale la, kolokani tɔgɔ be fɔ mali jamana tarikubatigikafow fe : kodon ani ko-kɔrɔ don ; ceya ni cefarinya ; fasokanu ani adamadenya. A k'an sebe don olu ma dere !

Nègesanba Kulibali
Ka bɔ Torokɔrɔbugu kolokani

Ladalakow

Bi ma dije dā, awa bi tēna dije ban. Ko o ko kera dije in kɔnɔ, fɔlɔ ko fara sisanko kan, n'o de kera maasebeko ye, i k'a dɔn o ju bɔra adamaden jecisira dɔ la. Foyi sigilen te gansan kan, o de kanma ko o ko b'a n ka maaya kɔnɔ, an ka kan k'o mine k'a bannan ; N'i yà jatemine, i b'a ye ko mali jamana maradaba bee sinsinnen don ladalakow de kan ka bi lawale la ; O de y'a to, jamana were maaw de jebora anw ka jamadenya fe, barisa fen b'a n bolo maa be jebɔ min fe. Awa, anw ka ladalako nasira bee jɔda tun be adamadenya sinsinsinni na. An k'a mafile. N'an ye misali ta signegekɔrɔ kan, an be t'a sɔrɔ k'o t'a n ka ja-

mana danmako ye. A be ke dije jamana caman kɔnɔ. Nka, fen kelen tun ye anw ta kecogo ni yɔrɔ were ta kecogo bɔ jɔgɔn ma dere. O tun ye furaci ni solomadenya kecogo ye. O lada tɛmɛsira tun ye wale ye min be ko scba jɛ sen kelen fe.

1 – Fɔlɔ : A tun be ke sababu ye ka denmisén dusu don sigida kanuna, barisa solomadenya waati bee tun birilen don yerekolo de kan. K'i yere kolo ani k'i ka ko bereben ceya dimida mɔnɛmine kan.

2 – Filanan : Solomaden tun ka ko bee taasira lahala tun be tali ke maa kelen de kuntilemma na, n'o ye nsame ye. O be maa – jɛmaa bonyali de jogo don den na.

3. Sabanan : fen min ye maa-ke-len – dumuni ye, solomadenya waati tun be o mafalen den na ni jama-fe-dumuni jogo juman ye. N

be se kā fɔ yere ko solomadenya tun be den laben de ka ke jamamɔgɔ ye.

Nin bee temenen ko, a ka gelen den ni jogo jugu tun ka bɔ solomabulon na. O kanma, n b'a fɔ ko sanni tubabuw ka dennamarayɔrɔw ka se an bara yan, solomabulon tun be an bara yan. Fen min ye musomanninw ta ye, solomabulon tun ye baarakalanyɔrɔ lakika de ye olu bolo : Finiko, minenko ; yere fari-kolo ladonni ani kokejɔgɔnw ɲɛnɛ kunni.

N'an bɔra solomabulon kɔnɔ, ka se kɔmɔkow ma, an be t'a ye k'olu tun banbannen be yeredɔn de kan. Awa, maa bee tun te ko bee kebaa ye an bara yan. Hali kɔmɔbokene kan, danfara tūn be cew ka ketaw ni jɔgɔn ce. N'an ye jatemine ke, an be

A tɔ be pe 12 nan kan

Jε 11nan tə

t'a ye ko yoro si tun ladagalen te kufeko keli kanma an ka jamana kono yan. Kekun ; kseyorɔ ani kewaati tun be ko bee la. Cew ka kenew ; musow ka kenew, fo ka se denmisenw ka kenew ma, nin kene kelen kelen bee n'a sariya don. Awa, nin maa kofolen si tun te ye kene were kan min t'a ka kene ye ka soro kun t'a la.

Walasa ka sigida adamadenya taabolo sinsin barika kan, an benbaw tun ye dugudasiriko miiri ani ka sigi sen kan. Dugudasiri tun ye taabolo de ye mia n'a tanaw tun be taa jøgønfe. Awa, a ka c'a la, o tanaw tun ye adamadenya lagosisi raw de ye. An ka maakørøw taara jøfø fo ka tanamafen ye adamaden yere la. Bee n'a ka tanamafen. A ka ca la, maa kelen kelen bee n'a filanan tun don. Awa, o filanan tun ye sofø walima kungofen ye. O de kanma jøgønbonya tun ma dan maaw danma cekow ma. A tun be maaw ni kungofenw yere ce. O de kanma, sigida ni lami lakanani tun be ce bee jogo la. Tjøneni gansan tun t'an jogo ye.

A tø be boko nata kono

**Ngolo Samake
Ka bo Sidoni (Welesebugu)**

Jekabaara

Labolikuntigi Seben jekulu kuntigu
Tumani Yalam Sidibe
Seben jekulu
Yusufu Fane
Bakari Sangare
Usumani N Tarawele (CMDT)
Tumani Yalam Sidibe
jøgenw kebaga
Yakuba Jara ko Kayi
Labenbaga ɔridinateri la
Worokiyatu So
Baaraketjøgenw
CMDT-World Vision - Ofisi Nizeri -
Ofisi iri- OHVN
Hake bota : 11000
Batakisira : 2043
Negejurusira : 229 62 89
Jamana baarda - Seki zayedti togola
sira - Hamudalayi kin - Bamako
Siti-Webu nimoro
www.afribone.net.ml/jekabaara/

Nsiirin : Sunba ka maana

" Ko muso de be soma wolo, nka muso te ke soma ye". Nin tjøkuma be fo an ka ce-wele-jøanaw fe an bara yan ka bi san keme caman, ka se bi ma. Nka, an koni ka kan ka da fen min na, o de ye ko yørelajagali-ntaalen gansan te. A kera an ka dijesso in kono, hali n'o waati meenna bi. Sunba tun ye wasolon musodugu muso dafalen do ye.

Muso jøna dere ! Se tun be Sunba ye sigida maaw kan, barisa a tun ye mone don nafolo, fanga ani den barikamaw tigya la ka teme kabilia kono maa tøw bee kan. Nka, maa kelen te dawula bee soro dere. Se te se sa. Adamaden sera ko la cogo o cogo, deseyorø b'i la dere. Sunba ka ninifen kelenpe tun ye a yere de yeli ye ce jøanaw ka sekolakenew kan sa ! N'o ye « Somaw ka kene ye. O kanma, a ko ka b'a damine jøyelen na komo la. Muso dun te komo ye. Sunba ye komo jelima wele, k'o son sanunugu ni warije caman na, k'a jini o fe o k'ale jøw yelen komo na, n'o ye sudibifin ye. Komo jelima y'a jaabi ko : « Sunba, i ka tige n na juyada la, sanu ka di n ye, wari yere ka di n ye. Nka i ka jinifen ka sirasorøko be n kamanagan ! Muso te komo ye. O ma ke abada an benbaw ka tile la, sanko an benba kørølenw tile.

Sunba ye a ka jinifen jinini busan gan komo jelima na ka taa jø. « Dan te ko la dun be laban waati bee jøsorøko de la dere ! » Komo jelima ye komo la jøyelen ladafenw fo Sunba ye : Sagajigi ; ba degø ; woro je keme ; worobilan keme ani degø sibali filen keme. O bee kunna Sunba fe. Ben kera farafinkalo nata ta-

ratasu følo kan.

Sanni don følen ka se, Sunba denw ; a furujøgønw anà kokøjøgønw bee sera a ma, k'a deli k'a ka segin a kø, ka kømøko in dabila. Sunba ma són.

Taratasu bolodalen selen, dugu fereba fara dugu n'a sigijøgønduwu bee kono somaw la. Ce bee tun be kene kan. Nka, k'a bo Sunba la, muso bee tun da goronnen don sibønw kono, ani denmisenw.

Dugu dønsongøniføla wulira, an'a ka dalaminew, k'i bila bara ro ni cew majeni dønkiliw ye. A kelen kø ka cew ferekete yelema a jøema, k'u susu ani k'u dusu lamin, a y'i nesin musoba jigi yere sigilen ma sa, n'o ye Sunba ye. A ko a ma ko :

-Ee Sunba dere

E min ye musokene fara

Kana i høronkolonsigi cekene kan,

Yali e m'a døn wa ko :

Muso de ye Soma bee ba ye

Nka soma bee ye muso ka yebafisen ye ?

Dønkili o ma Sunba bo a ja kan dere. A ye na n kaburu bøgø jigin n kan, i k'a døn furabøla te maa man di ye yen de !

Kene kan somaw bee y'u bila u ka dønkobolow kan, ka fénw jira Sunba la min be ji k'a søme na k'a lasiran walasa a ka kene bila ka boli k'i kunda a sibøn kan sanni sudibifin komo k'a kanbo. O si ma Sunba bo a dabolo kan.

Aa ! Sunba tun ye muso jalagelen ye dere !

A tø be bøkø nata kono

Tumani Yalam Sidibe